

Avustralya Hükümetleri İçin Yapılı Çevre Politikası Önerisi

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Avustralya Kraliyet Mimarlar Enstitüsü (Royal Australian Institute of Architects-RAIA) çeşitli dönemlerde farklı konularda kamu yararına politik duruş belirleyen resmî belgeler üretiyor. Bunların arasında, sürekli mesleki gelişim, kentsel tasarım, çevre, sürdürülebilir tasarım, mimari miras, mimarlık yarışmaları, mimarlık eğitimi, konut ve araştırma konularında yayımlanmış politika belgeleri bulunuyor. Aşağıda, RAIA tarafından Avustralya hükümetleri tarafından izlenmek üzere hazırlanmış yapılı çevre politikası önerisini sunuyoruz.

Politika metnine Türkçe olarak dijital ortamda ulaşmak için:
<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/avustralya.pdf>

Politika metninin İngilizce orijinaline ulaşmak için:
<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/australia.pdf>

RAIA tarafından yayımlanan diğer politika belgelerine ulaşmak için:
<http://www.architecture.com.au>

GEREKÇE

Son yıllarda birçok ulusal hükümet, belirli standartların sürdürülmesi amacıyla politikalar oluşturarak yapılı çevre ve onun içerdiği kültürel miras üzerine odaklanmak gerektiğini kabul etmiştir. Sürdürülebilir gelişim ve yapılı çevrenin ozon tabakası üzerindeki etkisine ilişkin artmakta olan uluslararası ilgi, hükümetlerin minimum gelişim standartlarının ötesine geçen politikalar oluşturmaları gerektiği konusuna da dikkatleri çekmiştir.

Avustralya'daki yapılı çevrenin tarihi Avrupa, Asya ve Amerika kültürleriyle karşılaştırıldığında oldukça farklıdır.

Bugün oldukça kentleşmiş bir ülkede bulunmamıza rağmen, gelişme yoğunluğu ve konsantrasyonu diğer ülkelerinkine yetişmemiş durumdadır. Bu durum, Avustralya'nın yapılı çevre, mimarlık ve altyapıya ilişkin politikasında dünya lideri olması fırsatını vermektedir.

Avustralya, daha iyi bir yeşil çevrenin desteklenmesine yönelik tutum ve politikalarında bir dünya lideridir. Şimdi de bu liderlik rolünü yapılı çevre konularına taşıma fırsatı bulunmaktadır.

Politika

Toplum tarafından ve toplum için inşa edilen yapılar hüküm sürmekte olan kültürel standartların en açık ve öz ifadesi olduğundan, Avustralya hükümetleri kendi halklarının geliştirmekte olan kültürel değerlerini yansıtan mimarlığı teşvik etmelidir. Avustralya hükümetleri gün geçtikçe kamusal ve özel sektörlerde ulaşılması gereken standartlar ve kalite düzeylerini belirlemek açısından daha büyük bir stratejik öneme sahip olmaktadır. Bu nedenle hükümetler tasarımda

MİMARLAR ODASI – Nisan 2006

mükemmeliyetten sorumlu olarak davranmalı ve yapılı çevrenin kalitesinin sürekli olarak iyileştirilmesi için gerekli koşulları oluşturmaktadır.

RAIA Konseyi, Avustralya Yapılı Çevre Politikası için aşağıdaki ilkeleri belirlemiştir:

Bölgesel ve Ulusal Kimlik

Mimarlık ve yapılı çevre Avustralya kültürü ve ulusal kimliğinin en güçlü fiziksel ifadesi olduğundan, bölgesel ve ulusal kimliğe katkıda bulunan ve onun gelişmesini sağlayan mimarlığa destek olunmalıdır.

Sürdürülebilir Gelişim

Minimum yapı standartları üzerine kurulu yasal düzenlemelerle yapılı çevrenin kalitesini yükseltmeyi amaçlamanın artık etkili bir politika olmadığından hareketle, sürdürülebilir gelişim hedefi:

- Toprak, hava ve su kirliliğini en aza indiren;
- Yenilenemez kaynakların tüketimini en aza indiren;
- Toplumun sağlığı, güvenliği ve rahatlığını en yüksek seviyeye çıkaran;

nitelikte bir mimarlık ve altyapıyı teşvik ederek izlenmelidir.

Miras ve Koruma

Kentsel, kırsal ve doğal çevreler Avustralya'nın kültürel ve fiziksel mirasının önemli bir bölümünü oluşturduğundan, geleceğin Avustralya mimarlığı mevcut doğal ve yapılı çevreyi korumalı yorumlamalı ve katkıda bulunmalıdır.

Yaşam Kalitesi

Yapılı çevre Avustralya halkının rahatlığı, mutluluğu ve huzuru üzerinde etkiye sahip olduğundan –ki bu halkın birçoğu yapılı çevre üzerinde karar hakkına sahip değildir- hükümetler toplumun değişen sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarına cevap veren mimarlığı ve altyapıyı teşvik etmelidir.

Yenilik

Avustralya ekonomisi ve ticaretinin arkasındaki dinamik bakış açısının bir ifadesi olarak, sürekli ilerleme arayışı içindeki toplumu yansıtmak amacıyla tasarım, inşaat ve malzeme kullanımında yeniliğe destek verilmelidir.

Bu politika ilkelerini uygulamaya geçirmek için Avustralya hükümetleri aşağıdaki hedefleri izlemelidir:

Stratejik Hedefler

Aşağıda özetlenen stratejik hedefler orta ve kısa vadede sonuç verecektir. Bundan daha önemlisi, uzun vadede değerler ve tutumlar değişecek ve böylece yapılı çevrede iyi tasarım istisna değil, bir kural haline gelecektir:

1. Mali Değer: Tasarım süreci yapılar ve altyapıların potansiyel mali değerini sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan belirlediğinden hükümetler, kamusal ve özel sektörlerde projelerin tasarımına yeterli ve uygun kaynakların aktarıldığını garanti altına almak için, mimarlık yarışmaları ve benzeri seçim düzenlemelerini kabul etmeli ve özendirilmelidirler.

MİMARLAR ODASI – Nisan 2006

2. Gelecek Nesiller İçin: Hükümetler, çocukların kendi çevrelerinin niteliğini belirleyen tasarım sürecini anlamaları için, yapılı çevre eğitimi içeren ilk ve orta dereceli okul programları geliştirmelidirler. Bu programlar, tasarımcı değil, hükümet kurumlarından, yapılı çevreyi geliştirenlerden ve tasarımcılardan daha yüksek standartlar talep edecek, kültürel açıdan bilinçli tüketici üretmeyi amaçlamalıdır.

3. Entelektüel Kaynakların Daha İyi Kullanımı

Hükümetler, mimarlık, mühendislik, peyzaj mimarlığı ve planlama uygulamalarının denetimine ilişkin yasal düzenlemeleri, toplumun yapılı çevreyi tasarlayan meslek adamlarının eğitimine yaptığı yatırımın karşılığını tam olarak almasını sağlayacak şekilde gözden geçirmelidirler.

Yapılarımız ve altyapılarımızı tasarlamak üzere eğitilmiş kişilerin bilgi ve becerilerinin hem özel hem de kamusal sektörler tarafından iyi bir şekilde değerlendirildiğinden emin olmak için denetim mekanizması oluşturulmalıdır.

4. İhraç

Avustralya kendi bölgesi içinde mimarlık, mühendislik ve tasarım eğitimi konusunda ana bir merkez, mimarlık ve mühendislik hizmetleri açısından da önemli bir ihracatçı konumundadır. Bu nedenle hükümetler:

- Denizaşırı öğrencileri çekmek için yüksek eğitim veren üniversite ve kolejleri;
- Denizaşırı pazarlara hizmet vermek isteyen Avustralyalı mimarlar, mühendisler ve peyzaj mimarlarını;

teşvik etmeli ve desteklemelidir.

5. Araştırma ve Geliştirme

Avustralya, insan yerleşmeleri ve kentlerin geleceği, yapılı çevrenin kalitesi, insan varlığına karşı ekolojik tepkiler ve bu konulara akıllı cevaplar bulma ihtiyacı konularında çok büyük güçlüklerle karşı karşıyadır.

Araştırma ve geliştirmenin yapılı çevremizin bugünü ve yarını için yeni çözümler geliştirmek açısından şart olduğunu düşünürsek, hükümetlerin hem de kendi kurumları arasında hem de meslek ve yüksek eğitim sektörleriyle aralarında araştırma ortaklıklarını teşvik etmeleri gerekmektedir.

Hükümetler, Avustralya'nın yapılı çevresinden sorumlu rolleriyle ilgili tüm hükümet politikaları ve kararları hakkında, kamu hizmetlerinin tüm düzeylerinde yeterli derecede uzman önerisi ve bilgisinden yararlanmalıdırlar.

Hükümetler, bu stratejik hedeflere ulaşmak için belirli eylem planları geliştirmek üzere mimarlık, mühendislik, peyzaj mimarlığı ve planlama mesleklerinden kaynak ve öneri desteği almalıdırlar. Devletin ilgili kurumlarındaki bütçelerden kaynak sağlanmalı ve proje bazlı olarak da özel sektör desteği aranmalıdır.

Avustralya hükümetleri bu inisiyatiflerin uzun ömürlü düzenleme ve programlar getirmesi eğiliminde olmalıdırlar. Böylece, tüm Avustralyalılar için daha iyi bir yapılı çevre mümkün olacak ve Avustralya'nın bilgi, beceri ve yeteneği küresel pazarda geçerlilik kazanacaktır.